

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 250. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 26-го жовтня 1936. VOL. XLIV. No. 250. Jersey City, N. J., Monday, October 26, 1936. THREE CENTS

РУЗВЕЛТ ОБСТОЮЄ ПРИВАТНИЙ БІЗНЕС

ВАШИНГТОН. — У своїй радіовій промові, зверненій до бізнесменів, що зібралися на вечерю у рижних містах, президент Рузвелт підкреслив, що в Злучених Державах нема нікого другого, щоб сильніше від нього вірив в систему приватного бізнесу і приватного зиску. Він теж зазначив, що ніяка друга адміністрація за весь час існування Злучених Держав не зробила більше в тім напрямі, щоб цю систему рятувати. Бо якщо теперішня адміністрація бажала б цю систему зруйнувати, то їй не було треба робити нічого іншого, а тільки ждати, а тоді ця система цілком певно була б завалилася сама від себе. Згадавши ще вечері, що відбулися в Нью Йорку, Бостоні, Дітроїті, Шікаго й інших великих містах, були зааранжовані інституцією, званою „Гуд Нейборс Ліг“. На всіх тих вечереях говорив теж і один з представників уряду.

ЗАПОВІДАЄ ЗРІВНОВАЖЕНИЙ БУДЖЕТ.

НЮ ЙОРК. — На вечері, що відбулася заходами „Гуд Нейборс Ліг“, говорив секретар скарбурт Моргентав. Він казав, що дехто добаче банкруцтво Злучених Держав. Але дивне те, що ті, що говорять про це банкруцтво, самі вкладають свої капітали в державні бонди, і то довго-реченцеві, що приносять по три і пів проценти. Щобільше, і чужі держави льокують свої капітали в бондах Злучених Держав, бо вірять, що це є добра і безпечна льокація. Чи це, говорив Моргентав, не є найкращим доказом, що теперішня адміністрація веде здорову економічну політику? Моргентав теж заповів, що до яких двох років буде можна цілком зрівноважити бюджет і покривати всі розходи прибутками.

ВИЗВАВ РЕПУБЛІКАНЦІВ В СПРАВІ ДІТОЧОЇ ПРАЦІ.

РОЧЕСТЕР. — Губернатор Леман, говорячи до 3,500 слухачів, визвав републиканців не робити дальших перешкод у справі ратифікації поправок, що відносяться до закону про заборону діточої праці. Ці поправки мають бути перегодосовані в ньюйорській легіслатурі, як теж мусять ввійти до федерального законодавства. А щоб це останнє сталося, треба зміни федеральної конституції, на що републиканці, говорив Леман, не годяться.

ЗА ЗМІНУ ЗАКОНУ, ЩО ЗАБОРОНЯЄ ЛЬОТЕРІЮ.

НЮ ЙОРК. — Міссис Олівер Гарімен, що є предсідницею Краєвої Конференції Узакононення Льотерії, звертає знову увагу, що й при теперішнім льосовім тягненню в Дабліні, в Ірландії, виявилось, що американці закупили льосів на суму яких \$5,000,000. А ці гроші повинні були витрачені тут в Америці, та зжиті на американські добродійні цілі. І саме тому, каже вона, треба вже раз скінчити з американськими, перестарілими льотерійними законами.

КРИТИКУЄ СИНА ПРЕЗИДЕНТА.

ТУЛЗА. — Губернатор Ландон заявив, що один з членів родини Рузвелта розпускає неправдиві вісти, коли твердить, що в часі адміністрації Ландона в Канзас, замкнено 458 шкіл і позбавлено тим науки 8,557 дітей. А таке мав нібито сказати в одній з передвиборчих промов Джеймс Рузвелт, син президента.

КАЖЕ, ЩО РУЗВЕЛТ ХОЧЕ ЗМІНИТИ ФОРМУ ПРАВЛІННЯ.

ОКЛАГОМА СІТІ. — Републіканський кандидат на президента Ландон визвав „правдивих демократів“, щоб голосували на републиканську лісту, якщо хочуть врятувати американську систему правління. Ландон твердив, що президент Рузвелт, покинувши демократичні принципи, намагається змінити американську систему правління, не маючи до цього поручення від народу, ні навіть від своєї партії.

ВМИРАЄ ЗА ВИСНАЖЕННЯ, ХОЧ МАЄ ГРОШІ.

НЮ ЙОРК. — Місс Мері Гемен, незаміжна, років 65, померла з недоїдання. Остала готівкою в банку \$5,279, а крім цього повно рижних бондів. Кажуть, що недоїдала тому, що боялася, що остане без грошевих засобів.

БРАВДЕР ДОМАГАЄТЬСЯ ДОПОМОГИ МАДРИДІВІ.

НЮ ЙОРК. — Ірл Бравдер, комуністичний кандидат на президента держави, визвав у своїй радіовій промові дати негайну допомогу лівому урядові в Іспанії. Він казав, що еспанські „льоалісти“ подібні до тих американських революціонерів, що в 1776 р. боролися за визволення Америки. Американці бажали визволитися зпід „бритійської тиранії“, а еспанські льоалісти хочуть врятувати „демократію перед фашистами“. Бравдер предствити Ландона, як „речника реакції“, себто „фашистів“. Але заразом зазначив, що й „Рузвелтові не можна дуже вірити“.

МАЙОРІТАЛЬНИШИЙ ЧАСОПИС.

Ця „Ревю де Монте Карльо“ в Монако. На чотирьох сторінках довгі, дрібним друком подані, кольони цифр, а при тім ніякого внясення, ніодної букви. А що цікавіше — ці кольони цифр мають тільки цифри від 1 до 36, переділені інколи тільки зером. „Огляд Монте Карльо“, це офіційний часопис казино гри. Редагування його є незвичайно просте. Цифри, подані в часописі, це виграні минулої днини. Всеж цей часопис має кілька тисяч читачів. Кожний грач купує щоденно число оригінального часопису й на основі кольон з цифрами намагається відгадати своє застаття. Чимало грачів має т. зв. „властні системи“, яких влучність провіряють на цифрових звідомленнях з попередніх днів. Видавництво робить знамениті інтереси. Казино гри, з якої підгом користає цей часопис, також.

АБСТИНЕНТСЬКА ФІЛЬМА.

Багатий англійський філіантроп, а при тім завзятий ворог алкогольних напиків, що є на його думку причиною людської нужди, Артур Ранк, рішив ужити кінематографу до апостольства повздержливости. Фільма, що її виставу й накручення філіантропу організує власним коштом, має назву: „Сім мужів з Престону“. Зміст фільми зображає пережиття Лівеса й 6 його приятелів, які золожили на початку 19-го віку в Престоні перше в Англії товариство абстинентів для поборовання алкоголізму, дальше фільма дає наглядний розвиток абстинентського руху в Англії та закликає до повздержливости. Але творець цюї фільми не обмежився тільки до його змісту. Він підшукав собі відповідних артистів, що в житті є справжніми абстинентами. Ніхто не зможе закинути артистам цюї фільми, що по виставі фільми вони самі пють алкоголь.

ТРИЯНТА У ПОЛУДНЕВІЙ АЛБЕРТІ.

В мінесоті Калідейл, недалеко Ледбридж, уродились недавно у менонітського фермера мерського робітника Якова Левина тріянта, Марія, Марта та хлопчик Лазар, які живуть і є зовсім здорові. Марта при народженні важила 4 і пів фунта, Марія 4, а хлопчик, що прийшов на світ на останку, важив 3 і пів фунта. У Левенів, що поборявся тому 8 літ, вродилося досі 10 дітей. Пані Левен привела два-рази близнята, а отсе тріянта.

12 ЛІТ ВІЗНИЦЬ ЗА СПРАВУ ЗПЕРЕД 16 ЛІТ.

Перед окружним судом у Кузьми вели розправу проти Кузьми Мойсейчука зі села Милуш, обвинуваченого за те, що 1920-го р. підчас повороту польського війська разом з Т. Сафінном і Гр. Спичаком убив у своїй хаті польського воюка. По приході польського війська тіло вбитого, закопане в долі на картопні, вкинено до Стиру. Суд засудив Мойсейчука на 12 літ в'язниці.

МОНТРЕАЛЬСЬКІ УЧАСНИКИ ПРО КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В ФІЛАДЕЛФІЇ.

На четвертому конгресі української молоді, скликанім Лігою Української Молоді Північної Америки до міста Філадельфії дня 7 вересня ц. р., Торонто було краще зарекоментоване, ніж котре інше канадійське місто. Можна сміло сказати, що саме Торонто зарекоментувало на конгресі цілу канадійську Україну. На зїзд молоді вїхали звідсіля не тільки одиниці, але й поїхала й дружина Української Бейсбольної Ліги, щоб узяти участь у змаганні на першій Українській Олімпіаді в Америці, що відбулась у зв'язку з конгресом. І годиться підкреслити, що торонтська дружина не поїхала на змагання лише для паради, бо виграла в пописах третє місце.

З місцевих українців були на конгресі д-р Василь Яремій, д-р Г. Вахна й проп. Іван Робертс-Ковалевич та дружина, що брала участь у змаганні. Д-р Яремій є заступником голови Тотариства Українських Професіоналістів в Америці й Канаді. Кожний із місцевих учасників конгресу виніс якнайліпші вражіння з конгресу молоді й першої української Олімпіади в Америці.

Місцеві гості зїзду особливо підкреслиють класичний порядок і цілу процедуру конгресу. Все відбулось так зразково, так планово, що самі американці, котрі славляться річевістю на своїх зїздах, могли би позавидувати. Одним словом подібного зїзду на американським континенті між українцями ще не було. І нема чому дивуватися, бо як аранжир Яремій, так і учасники цей самі українські інтелігенти, роджені й виховані в Америці й Канаді, котрі начилися від американців і канадійців річево переводити не тільки їзд, але й усі свої мітінги та особливі справи. У них нема місця на зайве балакунство й розлізисті ділові справ, що характернізує зїзди наших старих політиків, котрі при нагоді зїзді зводять особисті порахунки з давними антагоністами.

На думку торонтонців, американська українська молодь далеко випередила українську молодь в Канаді щодо організаційного життя. — („Канадійський Фермер“).

МЕДВІДЬ КИНУВСЯ НА КОРОВУ.

Хоч у лісах біля місцевости Фост, Алберта, повно диких оводів, то знайшовся медведь, якому не подобався вегетеріанський спосіб життя і забавив трохи, свіжого мяса. Було це на фармі Джека Лосона в оселі Лигл Смокі, на захід від Гай Прері. Медведь кинувся на корову, яка паслася недалеко дому, одначе її рев та набліження фермера якраз у пору так перестрашили медведя, що він утік у переподі, і корова лишилася живою.

МЕДВЕДІ ВТІКАЮТЬ З ВОЛШЕВІ.

З совітської Білоруси перебіла польський кордон цілі стада медведів і скрилися в прикордонних лісах. Їх виположили робітники при будові автоштрад Пінськ-Мєсква й Мінськ-Бєрєсєв.

НЕ ВАЖАЄ, ЩОБ КАНАДА МІШАЛАСЬ ДО ВІЙНИ.

Онтерійський премієр Гелбурн у місті Лондоні заявив, що він не вірить, щоб Канада мішалась у найближчу європейську війну. Гелбурн говорив, що незадовго перед Канадою буде поставлене питання вибору між європейською війною і розбудовою власного краю. Тоді, казав Гелбурн, Канада певно рїшить не мішатись до війни, а розбудовувати добробут краю.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА.

У мондерським українським шпиталі помер фермер Василь Стеблик, що числив 25 літ життя. Покійний Стеблик умр внаслідок пукнення печінки від удару в живіт держаком від вилок, які зловило колесо молотїлки. В часі трагічної пригоди працював Стеблик на фармі Михайла Климочка, чотири милі на північ від Мондеру. Покійний, що оженився минулого року, полишив по собі жінку-вдовицю.

СОВІТСЬКА ТАНДИТА.

В Москві скінчися процес артилі „Ванській Стул“. Директорів продукції Коцюхова й Сакса обвинувачували в тому, що вони випустили на ринок тандиту. Про вартість продуктивних крисел тією фабрикою свідчить факт, що на 2,845 крисел мусить висортувати 1,300. На 150 крисел, що їх купили трамваєвий трест, 46 розлетілися зараз по першій засіданні заряду тресту.

Підсудного Канохова засудили на 5 літ тюрми, Сакса на 3 роки. Фабрику замкнули.

Теж багато інших фабрик випускає на ринок вироби дуже поганої якости. Напр. лєнінградська фабрика випустила 20 тисяч совгів і всі вони були нідоного. Ленінградська фабрика електричних залізок випустила в 50 відсотках товар непридатний до вжитку.

УКРАЇНЕЦЬ ПРОДАЄ СВОЄ ТІЛО ЗА \$10,000.

У торонтонській пресі появилася небуденне оголошення. Іван Федіків, 26-літній українець з Виндзор, Онт., офірує себе ученим на експерименти за ціну \$10,000. Хто дасть йому бажану ціну, може вчинити з його тілом, живучим тілом, що тільки забіжає. Лікар чи учений дослідник має право вприскувати в нього бакції заразливих хворіб, або експериментувати на нім, як це роблять зі шкурами, мишами або іншими створіннями. Контракт кінчиться зі смертю Федікова. Він зазначає, що одна з важніших умов є, що тіло його має бути поховане на широкому морю. Федіків працював останніх десять літ на кораблях як корабельний інжинієр. Чаєписи подають світліну Федікова.

ЧИСЛЕННІ ВОВКИ ПОЖИРАЮТЬ ТЕЛЯТА.

В околиці Енїлда, Алберта, розмножилися дуже вовки й пожирають телята. Хоч ягід по лісах досить багато, перестрашені вовками жінки й діти бояться їх збирати.

ЗАСУДИЛИ ЖУРНАЛІСТКУ, БО ВИСТУПАЛА ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ

ПАРИЖ. — ОФІНОР повідомляє з Парижа, що відому французьку журналістку Сузанн Бертійон засуджено в Ніці на 15 днів арешту за те, що вона у своїому відчиті про большевицький терор на Україні закликала публіку не допускати французьких большевиків забрати владу у Франції. Засуд цей оперто на недавню ухваленому законі „про накликування до насильства“. З приводу цього першого застосування цього нового закону, права французька преса завважує, що лише чотири місяці тому теперішній премієр Леон Блюм закликав у своїм часописі за власним підписом французьке робітництво, щоб силою заняло латинський квартал та змасакувало студентів націоналістів. Сузанн Бертійон є широко відома в колах української еміграції в Парижі. У свій час вона відбула студійну подорож по совітській Україні та написала відтак про те багато статтів і дала багато докладів. Українська громада в Парижі вислала їй з приводу засуду слова співчуття.

ЛІТВІНОВ БОІТЬСЯ ВЕРТАТИ ДО МОСКВИ.

ЛОНДОН. — Лондонський часопис „Дейлі Мейл“ помістив телеграму з Женєви в Якій каже, що в часі засідання Ліги Націй Літвінов зажадав з Москви, щоб привезли йому якісь важні документи. Советські курієри привезли йому ці документи, але приятелі Літвінова заразом повідомили його через тих курієрів, що положення в Москві є дуже грізне, що шодня арештуватъ десятками так званих „троцькістів“ і що його власна особа також знаходиться в небезпечі. Супроти цього Літвінов, замість вертати до Москви, як плянував передше, поїхав на довшу „курацію“ до Карльсбаду.

ПОЛЯК ПРО КОЛЬОНІЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

ЛЬВІВ. — Владислав Грабські, брат відомого українюжера і автора кольонізації, Станіслава, запитаний, чи вдасться польська кольонізація на українських землях, відповів: „Ця кольонізація на більші розміри є фікцією, а це тому, що цей край є перенаселений. Досвід показує, що коли навіть поляки купують там землю, то тільки тому, щоб її відпродати по вищих цінах українцям. І українці і білорусини завжди заплащать більшу ціну, ніж це оплатилося би польськом селянинові з Познанщини. А якщо польський кольоніст дістане землю дорогою примусового вивуку, то, маючи вищі вимоги, а слабій у тих умовах верстат праці, не матиме достаточних доходів на своє удержання. Він буде вимагати постійних запомог, пільг, звільнень від податків, як це роблять польські осадники“.

ПОЛЬОНІЗУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ ШЛЯХТИЧІВ.

ТУРКА (Галичина). — В Турчанщині йде оживлена акція по шляхотських селах за переходом на латинський обряд. Акцію ведуть місцеві польські чинники, закладаючи по селах „звйонзкі шляхти загородовей“. Та є вже слідний спротив проти цієї акції таки зо сторони шляхти. В останніх днях вїт збірної громади Комарники, Олекса Комарницький, зрікся добровільно посади вїйта, бо не хотів змінити обряду своїх батьків.

ГОРЯЧКОВІ ЗБРОЄННЯ СВІТУ.

ЖЕНЕВА. — Експерти Ліги Націй подали до відома, що цілий світ видає впростав казочні суми на зброєння. Минулого року держави світу витратили \$9,295,000,000 на зброєння. Цього року це астрономічне число значно підскачить. Найбільші суми витрачують тепер на будовання воєнних кораблів і літаків. В минулому році збудовано 6,130,000 тон ріжного сорту боевих кораблів. Найбільшою армією, щодо числа, є советська.

НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРОТОКОЛ.

БЕРЛІН. — Італійсько-німецькі переговори, що відбувалися в Берліні, закінчилися повним порозумінням поміж обидвома сторонами і підписанням протоколу, що його відтак одобрити Муссоліні з італійського боку, а Гітлер з німецького. Цей протокол містить в собі точки, що передбачають співпрацю Німеччини й Італії в Центральній Європі, де на гадку обох сторін треба створити сильний протикомуністичний блок, що заняв би місце розпадаючоїся Малої Антанти. Італія обіцяла Німеччині піддержати її в заключенню мирного договору з Францією, щоб тим способом розбити французько-советський мілітарний союз. Згідлилися також обі сторони визнати уряд ген. Франка, як тільки еспанські революційні війська займуть Мадрид. Інші точки обговорюють економічну співпрацю обох країв.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ЧИ РЕКЕТ?

В американських газетах і журналах дебатується від якогось часу дуже живо важна суспільна справа: забезпечення. Дискусія велася вже давно, але останніми часами її оживила поява двох книжок про забезпечення, написаних незалежними від себе дослідниками. Ці факти показують на велике зацікавлення справою, а тим самим на вагу справи для громадянства.

Обі ці книжки звертаються між іншим найбільше проти так званого промислового забезпечення, яке аскураційні підприємства охрестили забезпеченням для робітників. Що це таке промислове забезпечення ("індустриел іншуренс"), знає певно кожний робітник. Це те забезпечення, за яке платиться кожного тижня "легкими" "ратами". Під легкими "ратами" розуміється очевидно низькі "рати". Беручи під увагу висоту одної "рати" та порівнюючи її з іншими "ратами", місячними, кварталними, піврічними й річними, які платяться за інше забезпечення, вони справді невисокі. Однак, висоти "рати" не міряться одною тільки висотою суми вкладки, але й іншими мірками, а передовсім тими добродійствами, які за дану вкладку обезпечений дістає.

Звісно, не кожний вміє це робити, і тому так багато людей на це забезпечення записується. Нині воно в Америці розвинулося до великого бізнесу. В часи депресії, в 1930-ті роки, воно досягнуло висоти 800 мільонів доларів річно. Кажуть, що аскураційні підприємства завдячують цьому родові забезпечення дев'ять-десять свого бізнесу.

Зате люди, що вміють порівняти кошти забезпечення з добродійствами, знають, що цей рід забезпечення являє найменше обезпечує. Своєю часу один знавець забезпечення виступив у магазині "Американ Меркюрі" зі статтею проти цього роду забезпечення як проти рекету. Негайно до автора стали писати листи аскураційні агенти, не листи обурення, але листи признання. Говорили в них, що їх совість гризе за цей рід забезпечення. Вони називали його ріжними іменами, як "дрібно аскураційне злодійство", "аскураційний грабїж", тощо. Луїс Брендейс, нині член найвищого суду Злучених Держав, назвав його ще в 1906-ті роки "найбільшою аскураційною кривдою". Тепер Едвард Берман, професор Ілінойського Університету, пише в книжці про життєве обезпечення, що за останніх 11 літ на кожну сотку сканцельованих промислових поліс тільки 8 виконали свою ціль, себто дали обіцяне забезпечення. Зате інші 92 промислові поліси на кожну сотку скінчилися без ніякої користі для обезпечених, не дивлячися на кошти, виложені на нього.

Читаючи ці факти послідників-експертів, приходиться дивуватись, чому люди ще нині записуються на це нібито дешеве, а на ділі дороге обезпечення, і чому вони не шукають дешевого обезпечення в своїй запомогівій організації.

ІСТОРІЯ СФАЛЬШОВАНОГО ІНТЕРВ'Ю

Єпископ о. д-р І. Бучко вияснює свою розмову з представником жидівського часопису "Хвіля".

До редакції львівського часопису "Діло" надіслав єпископ о. д-р Іван Бучко заяву, і проханням її помістити, в якій він подає, що його інтерв'ю з співробітниками жидівського часопису "Хвіля" було передане в тім часописі зовсім не вірно й неточно. Про це інтерв'ю були коментарі й в нашій часописі. І тому вже з цього боку вважаємо за вказане передати вияснення самого єп. Бучка. А є вони такі:

"Ведений засадою християнської любові ближнього, я прийняв на розмову співробітника жидівського часопису "Хвіля" п. Симона Шпунда, що зголосився до мене 14-го вересня враз зі своїм товаришем п. Шварцом, абсолютним — як казав — рабінатської школи. Розмова велася з моєї сторони дуже щиро й глибоко тому, що за прикладом св. ап. Павла я хочу всіх до Христа привести і це заявив я без обиняків Шпундові, який від себе заявив, що він Христа любить і вважає Його великим Пророком, а товариш п. Ш. похвалився навіть єврейським текстом Євангелія, яке мав при собі в кишені.

"Головним предметом нашої розмови був актуальний нині розмови був актуальний нині про всіх краях антисемітизм і його причини. Без ніяких вагань сказав я цілком отверто п. Ш., що головною причиною до зросту антисемітизму дають такі самі жиди своєю розкладовою роботою в світі, найчастіше провідною своєю роллю в тій роботі; а останніми часами виявилася недвозначна провідна ролля жидів у пропаганді комунізму й інших лівих течій і в нашому краю і всюди в світі. Признав також сам п. Ш., що найбільше пропагаторів комунізму рекрутується зпоміж жидівського народу, а всеж таки у сфабрикований ним нібито відповіді на його питання вважав за відповідне вложити в мої уста слова, немов би це були зловисливі небилиці, розсвіані з легко проглядною цілю. У тій першій моїй відповіді на перше питання п. Ш., стільки правди, що я всеж таки зазначив, що не осуджую всіх жидів поголовно в симпатії до

комунізму тому тільки, що вони жиди. Решта відповіді — це вицвіт публіцистичного "таланту" п. Ш.

"В справі оминання жидівських крамниць просив я перш за все п. Ш., щоб він вплинув на редакцію "Хвілі", аби вона не представляла на своїх сторінках пропаганди нашого часу, "свій до свого" як антисемітського, бож організація нашого економічного національного життя подиктована перш за все вимогами наших політичних умовин, отже вимогами самооборони. Осуджуючи "насилля в організуванні бойкоту жидівських крамниць, я не вжив цілком слів таких, як "варварство і звірячість".

"Стверджу, що п. Ш. не поставив був цілком питання про те, як повинен душпастир зреагувати на антисемітизм, бо на таке питання був би п. Ш. не дістав ніякої відповіді. Чейже не може католицький єпископ давати поучення для душпастирів через жидівський часопис, бо якщо треба було би таких поучень, то Церков на Єрархія має на те окремі свої органи.

"Признаю, що осуджуючи брутальний антисемітизм, ужив я вислову, що такий антисемітизм — це антихристиянізм, бо він не є згідний зі засадою християнської любові ближнього. Решта, що в цій справі наводить п. Ш., це його власна фантазія.

"Про напади на жидів по селах сказав я, що їх причиною буває часто жидівська нахабність і нетерпимість, як також поширювання жидами комуністичної пропаганди між нашим народом. Якщо я висловлював надію, що відносини на будуче уложаться краще, то тільки під умовиною, що жиди змінять етичні засади і свою тактику супроти нежидів.

"Щодо моєї симпатії для жидів сказав я виразно, що вона походить з християнської любові ближнього. Рішуче заперечую, немой би я мав сказати, що жидівський наїрід вибраний Богом для поучування світа. Якщо згадував я про мої літа із шкільної лавки, то тільки у відповідь на питання

п. Ш., чи я коли стрічався ближче з жидами.

"Правда, що я на привіт жидів у єврейській мові відповідаю їм по єврейській, бажаюючи всім жидам, щоб вони пізнали Христа й увірили в Нього. Ніякого захоплення при такій нагоді я ніколи не відчував, отже не міг я з цим звірюватись перед п. Ш.

"Щодо талмуду й інших жидівських книг (поза св. Письмом) у єврейській мові, то про них була мова остільки, оскільки п. Ш. запитав мене, що міг би я сказати про етичні вартости Талмуду. На це питання відповів я отверто, що краще булоб не питати мене про те, бо я, на жаль, не можу висловитись корисно про Талмуд, знаючи про те, що в ньому є місця, які противляться навіть природній, не то обявленій етиці.

"Рішуче заперечую, немой би я говорив про якісь величезні і непроминаючі заслуги жидів, за які належало б їм віддячність від людства. Пригадую собі, що сам п. Ш. говорив про такі заслуги, вчислюючи до них і те, що Христос вийшов з жидівського народу. Само собою розуміється, що цього ніхто не може вважати за заслугу жидів. Найкращий доказ плутанини п. Ш. — це отримання тих нібито моїх слів з цитатою якоїсь апокрифічної книги Матея, в на підставі якої треба би благословити переслідуваних. Кажу "апокрифічна пята книга Мойсея", зроджена у фантазії п. Ш., бо автентичний євангелист Матея має тільки одну книгу, з якої я цитував місце про любов ворогів. Тільки мимохіть навів я для ілюстрації народно приповідку про покечність інженіра до будови.

"Була мова також і про гітлеризм і при цій нагоді я висловився, що такі етапи, як новопоганство й палення біблії старого завіту, компроміти з гітлеризмом; всеж такі видно, що те все вже минулося, коли німецький католицький єпископ погодився з гітлеризмом, а це без сумніву скріпить гітлеризм. Отже додаток п. Ш. про палення найвишванніших німецьких письменників не вийшов з моїх уст.

"Говорячи про неможливість заламання жидівського народу через антисемітизм, не вжив я зовсім звороту, що жиди поборюють аберацію

націоналізму" або "перейдуть нинішню пробу в триюмфі". Згадав я тільки про пророцтво св. Павла в листі до римлян, на основі якого жиди повернуться при кінці світа на християнство і будуть спасені.

"Одна одинока відповідь, віддана вірно п. Ш., це відповідь у справі виступів кардиналів Фавльгабера й Інніцера.

"В справі ритуального зарізу, сказав я, що він не має узаasadнення у Біблії, та при цьому додав я, що воно дивно трохи для мене, що ведеться зорганізована акція в обороні звірят, а не чути було про якусь акцію спеціальну в обороні людей, яких большевики винищують фізично мільонами, от хочби недавно в часі штучно викликаного голоду на Україні.

"Додаток про лікаря-Бога поставив п. Ш. зовсім не на місці, бо він радше відносився до бесіди про любов ближнього, яка каже нам поступати так, як поступає лікар, що ненавидить хворобу, а любить хорого. А таксамо поступає Бог з грішником.

"Не висловлював я ніякого подиву для творця сіонізму Теодора Герцля. Признав я за слушні змагання жидів до створення своєї держави, але не сказав я, що християнський світ мав би їм у тому допомогти. Що більше, зробив я застереження щодо Палестини, до якої жиди, доки не є християнами, не мали би права, з огляду на святі місця, та кі дороги серцю кожного християнина. На це завважив п. Ш., що ті місця є також у найбільшій пошанівку в жидів.

"Щодо хасадизму от тільки й правди, що сказав я про гарні східні мелодії, які я чув у виконанні кантора Розенблятта.

"Правда, що я бажав жидам з новим роком миру (шалом), але я сказав також, що той мир можливий тільки тоді, коли жиди впадуть до стіп Христа та признають Його своїм Месією обіщаним Пророками, а той Месія напевно уможливити жидам і відбудову їх батьківщини.

"Це тільки (пер сумма капіта) я навів невірно віддані п. Ш.-ом мої слова й додані ним фабрикації його уяви, немой би мною сказані. Всі речі, немилі для п. Ш. та для жидів,

п. Ш. покрит мовчанкою і саме тому не вважав за відповідне дати мені текст інтерв'ю до узгодження перед відданням його до друку. Мушу сказати, що я змахнувся, побачивши мого — не мого інтерв'ю в такій формі у "Хвілі" з 17. вересня 1936 р.

"На другий день, себто 18. вересня ц. р. рано, з'явився у мене товариш п. Ш. і свідок нашої розмови згаданий п. Шварц, і то саме в хвилині, коли я брався писати спростування. П. Шварц признав, що інтерв'ю не подане вірно й обіцяв зараз повідомити редакцію "Хвілі" про мого обурення та заперив мені, що редакція напевно вишле п. Ш. до мене в цілі приготування спростування невірних уступів інтерв'ю. П. Ш. справді з'явився у мене, але шойно 24. вересня ц. р., саме в день по яв'ї мого спростування в розмові з редактором "Українських Вістей". На вступі п. Ш. закінчився на життя своєї маленької дитини (якої фотографію показав мені), що він зробив те все в добрій вірі та жалувался на можливість прикрих консеквенцій зі сторони редакції "Хвілі" супроти нього.

Стверджу рішуче, що оба панове п. Шпунд і п. Шварц признали, що справді майже всі уступи невірні. При цьому заявив п. Шпунд, що в найближчому часі наміряє п. редактор Гешелес враз з п. сенатором Фастнахом явитись у мене, щоб дати мені сати-сфакцію за прикристь. Вкідці п. Ш. обіцяв прислати мені до узгодження текст т. зв. простуючого інтерв'ю і справді на другий день рано він прислав такий текст. Однак текст т. зв. простуючого інтерв'ю був того роду, що я ніяк не міг погодитись на нього, бо він простував тільки деякі місця нашої розмови (нпр. про кфі-гу Матея), зате п. Ш. не мав видавати признатися прилюдно до фабрикації інтерв'ю, хочби тільки в добрій вірі. Щоб таке признання влехити п. Ш.-та з другої сторони, щоби рятувати його перед прикрими консеквенціями зі сторони редакції "Хвілі", вважав я за відповідне, відсилаючи п. Ш. неапробований текст т. зв. простуючого інтерв'ю, написаного до п. Ш. листа, в якому подав я мотиви, чому я непогоджуюся на такий невістачальний текст спростування. В тому листі додав я також уступ, що підтримую мою тезу, що брутальний антисемітизм є незгідний з духом християнської любові ближнього.

Вкінці з огляду на присягу і закляття п. Ш. додав я також, що не осуджую його в злій волі. Цей останній уступ легко було мені додати тим більше, що знаю з науки психології про існування такого типу людей, що з часом затрачують моральний змисл, а послугуючися часто неправдою, вмовляють в себе без рефлексії, немой би це була чиста правда. Такі люди можуть і без злої волі вмовити в себе, що католицький єпископ може в жидівських справах думати і говорити категоріями, що відповідають тільки жидівській месіаністичній ментальності. Нехай, що це була тільки моя ілюзія дотично п. Ш., то нині мушу з'явити, що п. Ш. постарався про те, щоб я скоро позбувся тої ілюзії, бо 7. ц. м. я випадково довідався, що п. Ш. використав у "Хвілі" з 29. вересня ц. р. уривки мого листа, писаного до нього, для полеміки з немилими йому часописами в цій справі, а не дає ніякого знаку про те, що він думає зробити, щоби спростувати сфабриковане ним інтерв'ю. Оце й причина, що змусила мене прилюдно забрати голос у цій немилій справі і представити її фактичний стан".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина "ВОЛИНІ".

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(39)

Стіл безногий, стократ проклятий, і купа книг, які Володькові руки зняли епід волярської підосви, наробили гамору. Вернувся піби хтось до двора... Кажуть, знайшов по-рожні покої зі стінами, на яких одні плями вказувало на минувшину. Пішли по селі запити та перепити. Докотилися і до Матвієвого хутора, бож Зінька Кущина "хрест-святний і прися-йбо" власними (от хай повлазять, як ні) очима бачила, що Настя несла дуже гарний стіл. І вона, Зінька Кущина, подумала собі: це певно з двора. А хай йому чистець. Підіткнула спідничцю вище колін і стрімголов до двора. Спізналася. Не знайшла більше стола для себе.

Ну, чекай. Вона тій Насті, западнений не подарує. Понеслася і все чисто, де треба, розказала. Настю ніхто не чіпає, але Матвій таки дістав "повестку" тоді то й тоді являвся до штабу корпусу — Жолобки, дня і т. д.

заплати за "вбиток" і кінець. Матвій чутки легковажив, але "повестка" й козаки, які яцької підосви, наробили гамору. Вернувся піби хтось до двора... Кажуть, знайшов по-рожні покої зі стінами, на яких одні плями вказувало на минувшину. Пішли по селі запити та перепити. Докотилися і до Матвієвого хутора, бож Зінька Кущина "хрест-святний і прися-йбо" власними (от хай повлазять, як ні) очима бачила, що Настя несла дуже гарний стіл. І вона, Зінька Кущина, подумала собі: це певно з двора. А хай йому чистець. Підіткнула спідничцю вище колін і стрімголов до двора. Спізналася. Не знайшла більше стола для себе.

І от після тієї "повестки" Матвій раптом вгруз сам у себе. Він взяв папірець у руки, розглянув його, очі дивно погасли. Глянув на жінку, на Володьку і знов загорілися вогні очей, як колись у дні Лебедчини. Кров його збурилася і закипіла. От вони! От вони, ті винуватці. Сидять перед його зором і кліпають своїми дурними балами. Скоч на них звірем і стратурй. Знищ разом з ганьбою і соромом.

Ні. Матвій цього не зробить. Уже не той він, що був

колись. Рука його може і міцна, але воля тріснула і подалася виразно. Встав мовчки, брязнув дверима і пішов до клуні.

Через малюсіньку незамерзлу латку в тахлі вікна Володько бачить батькову постать, лисину без покриття зі жмутком рідкого довгого волосся, яке патлає і перерортає по-ривний північний вітер. Спина його виразно гнеться, мов ресора, під великим тягарем. Здається, він несе десятипудовий міх пшениці... Навіть, здається, ноги його сльзкють...

Батьку! — кричить Володькова душа. Баатьку! І рве щось те, що сидить у хлопчих грудях, чого не змела ні війна, ні солдати; рве його груди гостро-дошкульним гакком... А слів нема. Слів також нема. У грудях, ніби ріка замерзла, ломить свою поверхню і спинає одну на другу гостроканті крижини. Володько хліб жував, і коли батько вийшов, рот перестав працювати, кусник хліба застряг у зубах, а решта, що був у руці, ліг на краєчку столу і лежить. Всі замарки його душі наповнив гіркий дим згари, який гриз сумління, як гризе кіслота залізо.

А час біжить. Настав обід. З'явилася на столі миса товстої зі салом капуста. Ніхто не торкається ні столу, ні ложок на нім. Пара з капусти, мов зменшена хмара, піднімається

й урочисто розкладає на боки свої патли.

Розпочали Василь з Катериною, які гріху за собою не чули і які може й грішно тішатся з горя матері та її улюбленця.

— Йди но клич тата, — озвався Василь нависне до Володька. Володько шойно прокинувся. Він спав і очі спали. А прокинувшись, щось там накинув на плечі і пішов до клуні.

Рипнув і відхилив тяжкі на дерев'яних бігунах ціловинні двері. Тихо тут, нікого нема.

— Тату! — несміло промовив він. Ніхто не відгукнувся. Все мовчить такою впертою суворого мовчанкою.

— Тату! — несміло промовив він. Ніхто не відгукнувся. Все мовчить такою впертою суворого мовчанкою.

В околатах щось заворушилося. Схилена постать, кілька соломин на чуприні. Син ніколи не бачив сумнішого видо-виська і ніщо в світі не проймало його так гостро й боляче, як та картина зігнутої дробелі постаті з отими неввинними соломинами на чуприні.

пустив, а після цього рухнув на батька, пиймав його руку і голосом розбитим: — ой, тату, тату! — просив.

— Яж не знав... — ковтає Володько слова, літери, точки і зупинки разом з солоними слюзинами, які нагально ринуть з очей.

— Ви... Я... Тату... Я сам піду в штаб. Я... Я... Я розкажу... Хай мене й б'ють... Й-богу, тату, піду...

Батько ані не ворухнувся. Стоїть дещо похило і ліва рука піднята в напрямку сина. Після чого його зсунуло гармонію зморщок, заглиблено їх, підняло на цілих два центи метри брови. Очі такі великі; такі, все таки, добрі виринули звітіль з отієї ями. Володькож знає, що під тими бровами, за тими зморщками і мішечками барви попліу ховаються батькові зеркала, з яких світ і він сам, Володько, відбивалися у справжній величчї натурі буття, без єдиної стручки фальшивих барв чи тонів.

На те явраз хтось надіхав. Через шпари дивів видно надворі двох вершників на цибатих спігнітих конях. Один підхав під вікно і знайомими словами загукав:

— Хазай! Атец! Дома ти?... Матвій вийшов з клуні. — Здасте, атец! Ми вот апять к тебе... — зрадів "біловусий фуражир".

— Солому? Ні. Не маю... — проговорив Матвій.

Вітер силе зі стріхи дрібний сніг, який чіпляється неприкритої Матвієвої голви. Володько це помітив, здмухнув слюзю, стрібнув до хати і виніс батькові вовнянку.

— Да ти, старік, не упряйся. Знаю дело — салом імееш... Не врі... Полна тябе упрямість, как девка пол венцом... Два рубля за пуд палучш... Пудоф двадцать надоть...

— Ну, сказав Матвій. — Два рублі тепер не гроші, але солому свою я вам покажу. Як хочете. — І повів фуражир під ожереду.

Це була купа промоклої овсяниці, яку розтягнули були солдати, й яку після підібрав. Солома запліла і змерзлася. Фуражир виняв шаблю і ткнув нею пару разів у солому. Після жменю висмикнув і глянув...

— Нічаво! — сказав. — Берьом... От самаво утра ездім, нігде саломи нет... — Як хочете... З цим вершники відіхали, заявивши, що завтра придуть по солому.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

3 ВИБОРШОЇ КАМПАНИ.

1. В обороні Рузвелта.

Це певне, що й українці-горожани стануть у великій числі до виборчої урни в дні 3. листопада. І тому треба нам добре розбирати, на кого голосувати. Значу, що на кого ми не голосували, але нашу американську політику треба нам вести в такий спосіб, щоб ми, як українці, могли добитися від партій, як демократичної так і республіканської, більшого признання. Не програти й „джаби“ мені іде, а про права українців в Америці як окремої нації, про права тих американських горожан, що є українського роду, що домагаються певного признання й українського імені. На кожог тепер голосувати? Я розважую цю справу так:

Як був Гувер при владі, всім було „бредлайни“ і ліхі міські кухні, які найкраще свідчили про лиху республіканську господарку. Тоді і наш У. Н. Союз почав трагити повно членів, і то часами і найкращих, бо бідні робітники не мали чим оплатити свого забезпечення. І тому теж треба було Союзом перевести реформу, щоб ратувати своїх власних, довголітніх членів. Знаємо, що власники домів тисячами відреклися тих домів. Ветерани світової війни ходили одверті як жебраки. Нарід з біді запивався „муншайном“. Зложений у банках цент пропадав. А рекетірство процвітало й багатіло. І прийшов Рузвелт. Певно, що й він поробив багато похибок, як от з визнанням Советів. Він і помилювався щодо „Найри“.

Але всежтаки він спинив хаос. Він видав біліони доларів, але дав тим і заняття мільонам безробітних, дав допомогу тим, що були погинули з голоду. І були тут надумки. Многі побирали допомоги несправедливо. Але чи це вина Рузвелта? Чи не сидять в тюрмах многі з тих, що бра-

ли допомогу на підставі фальшивих зізнань?

Каже Ландон, що тепер є 20 мільонів безробітних. А чому тепер нема голодних походів до Вашингтону, Олбані й інших міст? Видно, що така ситуація поліпшилася і безробітних менше. А вже смішно називати Рузвелта комуністом. Без одобрення з боку сенаторів і конгресменів Рузвелт не може зробити нічого такого, що нарушилоб американську конституцію і тому вже через те нема страху, щоб його політика пішла на руку большевії. Крім цього не забуваймо, що в Америці можна усунути з уряду законним способом і самого президента. Та не думаймо так дадеко, а погляньмо на ту велику полешку, яку дістали бідні люди за адміністрації Рузвелта. Це правда, що ця адміністрація видала великі суми на дороги, мости, парки та регуляцію рік. Та краще було видати на те, що є корисне для краю й що остане, як давати позички таким державам як Совети, де ці гроші пропадають.

І коли я є за поновним вибором Рузвелта на президента, то це є тому, що гляджу на згадані вище справи „хлопським розумом“.

В. Цсик,
Річмонд Гіл, Н. Й.

2. ЗА ЩО ВЕДЕТЬСЯ ПЕРЕДВИБОРЧА БОРОТЬБА В АМЕРИЦІ.

Вже добігає до кінця передвиборча кампанія, а з нею і політична боротьба американських партій.

В час політично-суспільного хаосу, що починає тепер розпаношуватися в цілому світі, в Злучених Держав станули проти себе — вже не партії, що на ділі мало чим різняться від себе, але два протині світоглядя.

З одної сторони стоїть „Новий Лад“ Адміністрації президента Рузвелта. З другої сто-

рони стоїть ідея принципу старо-американської демократії. Першу з них заступає Партія Демократична, другу Республіканська.

У цілій суматосі політичних наклепів та закидів, що падають з обох сторін трудно є не раз зорієнтуватися, про що в дійсності розходиться. Закиди республіканців, що Рузвелт веде край до матеріальної руйни та соціалізму, та відповідь на них з боку „Нового Ладу“, справляють таку колотню, в якій часто затрачується властиві принципи, за які ведеться боротьба.

А про що властиво розходиться? — Розходиться про це:

З приходом до влади Рузвелта та його „бейн-трос“ рішили, що одиникий спосіб виведення Америки з депресії є поведіння її на шлях свого роду суспільного колективізму. Це означало обмеження американського громадянства в свободі особистої ініціативи та підприємства на користь добра загалу, заразом відповідну державну контролю цілого американського життя.

Це є головне заложення „Нового Ладу“ Рузвелта. Воно, в його реалізації, означало — першусього — поборювання американської конституції, бо ця такому ладові, що обмежує свободу діяння громадянина, протиниться, як також поборювання американського Найвищого Суду, що мусить піддержувати конституцію; далі — це означало великі фінансові видатки на переведення в життя кольосальних проектів теперішньої адміністрації. Республіканська Партія каже, що з тих видатків буде мало хісна, а тільки залишуться страшні довги. Щоб продовжувати такі великі видатки, треба було обложити громадянство важкими податками, а ці вже заздальгидь властиво відбирали від громадянства, як робітників так і прочих клас, навіть і ці малі полешкі, які „Новий Лад“ заповідав. Вкінці — в міру технічного реалізування цього заложення, мусило прийти до страшної бюрократії та політичного „фаворизму“. Цього Рузвелт уникнути ніяк не міг.

Іншими словами — Америка під проводом Рузвелта прийняла простий напрямок до державного соціалізму. Знову ж комуністично-марксовський елемент зорієнтувався у цьому з бігом часу та приложив своє чутиве ухо до пульсу „Нового Ладу“, а навіть подав йому всяку піддержку. — Чому? — На це, щоб у відповідний час усе перебрати в свої руки. — Значить, Рузвелт звернув на дорогу, що веде просто до чогось подібного — спершу до теперішньої Франції, а опісля до сьогоднішньої Іспанії та Росії, і то як під оглядом політичним так і суспільно-економічним. Бо справи скоро можуть дійти до цього, що керма вимкнеться з рук Рузвелта та буде поза його контролю, хочби він навіть і був при владі.

Оце є „Новий Лад“ Рузвелта. Теорія може й широко подумана, але непрактична та фатальна у наслідках.

Проти неї Республіканська Партія видвинула старі принципи американської демократії — принципи індивідуальної свободи в підприємстві та компетенції. Це ті самі принципи, за панування яких Америка розрослася в велику силу та поросла в добробут. Ними Республіканська партія рішила збудити американський нарід та спинити цей похід Америки до скрайного соціалізму.

Оце знову ж, позиція, з якої Республіканська Партія вирушила цього року до виборів.

Це є головні зариси ріжниць між Адміністрацією Рузвелта й її політично-суспільною системою і тим, чого домагаються республіканці. А все це є заповнене цілою масою всяких грубших та дрібніших проблем, домашньо-економічного як і міжнародно-політичного характеру, до яких обі сторони, залежно від їхньої ідеології, підходять інакше. Обидві партії використовують ці ріжничі підходи до усіх тих справ та засидують публічне форум, найчастіше зов-

ДОСЯГНЕННЯ, ЩО МАЄ ПЕРЕЛОВОМЕ ЗНАЧІННЯ

Переглядаючи жмуть конститутивних законів, що їх запропонувала і перевела Рузвелтова Адміністрація в цілі здержання того нещастя, що настигло Америку в 1929 р., закон, яким створено федеральну Вкладкову Асекураційну Корпорацію, треба уважати за досягнення переломового значіння. Він приніс успокоєння і почуття певности за будучність членів нашої суспільности.

Передвісім із започаткуванням цієї розумної і охоронної інституції цілий край відразу відчув, що паніка і переляк останніх літ остаточно потушені і що wraz з запорукою на вкладки, що обіймала всі банки, почуття безпеки і довіря привернено в край знова.

За часів Гуверової „просперети“, банки хиталися на право і ліво з такою скорістю, що при кінці його урядування всіх банкових банкрутств начислювали на 6,364. Коли до цього числа додати вісім-літню господарку ГАРДНІА-КУЛІДЖА, в часі якої збанкрутувало теж чимало фінансових інституцій, то переконаємося, що за їх господарки збанкрутувала половина усіх банків Америки, з втратою \$3,000,000,000 людських грошей. Іншими словами, банки падали переціно по 642 річно і у висліді довіря до банкової системи було зникло зовсім.

Сьогодні повторення такого замишання просто неможливе. Сьогодні люди не є в страху за свої вкладки, бо 98 процент усіх вкладок, зложених в 14,000 банках, є підстави забезпечені проти якоїнебудь втрати. Сьогодні люди є забезпечені проти всяких небачних виступів та проти нерозумного завишування. Сам банкир є також задоволений, бо через це, що вкладки є забезпечені Вкладковою Асекурацією, поправляється доля робітника, поліпшується підприємство бізнесмена і фермера та повстає можливість усім користати з добродійства, що випливають з загального успокоєння. У висліді банкові вкладки зросли на \$24,000,000,000, а число вкладників на 2,000,000.

Федеральний Вкладковий Асекураційний закон є тільки одним з багатьох досягнень Рузвелтової Адміністрації. На місце неусталених відносин він зав'язав почуття стаєности, а ним самим добробут усім сферам нашої суспільности.

сім безпотнобно, дискусією над дрібницями.

Вислід цьогорічних виборів буде справжнім виразом бажання американського народу лише тоді, коли американське громадянство добре зорієнтується в тих засадничих ріжничих обидвох сторін та свідомо рішиться, за котрою з них піти.

Евген Скоцко,
Нью Йорк, Н. Й.

ЧИ ТАК РОБЛЯТЬ ПРАВДИВІ НАЦІОНАЛІСТИ?

Попала мені в руки газета „Січовий Клич“, що називає себе „українською“ та ще й „націоналістичною“. Прикро стало мені на душі, як я її читала. Я є жінка-робітниця. Не маю великої освіти. Та соромно мені робитися за тих, що то ніби вчені, а воюють в газеті проти українських націоналістів в такий спосіб, що стараються обезчестити їх іма і їхню працю. Я питаю: яка користь вийде з того редакторам „Січового Клича“, коли вони навіть свого досягнули і завалили ті українські організації, на які вони ніні так завзято накидаються? Чи вони коли застановлялися над тим? Жаль робитися читати наклепи цієї газети. Жаль робитися, що наші люди мають більше охоти і витревалости до кирині, ніж до корисної роботи для нашої нації. Хіба мало ми маємо чужих ворогів? Чи не ліпше було б те завзяття проти них показувати? А тут бачимо, що свої люди, та шей до того такі, що називають себе „націоналістами“, зогиджують такі організації, які досі щиро працювали і дали працюючі для українського націоналізму та які збирають фонди на визвольну боротьбу. Яка користь буде редакторам „Січового Клича“ з цього колиб ОДВУ впало і перестало займатися збірками на визвольну боротьбу?

„Січовий Клич“ закладає, що десь поділися \$2,000, як ОДВУ позичило й вислало минулого року до краю. І хто це закладає? Закидають якраз ті самі люди, що були тоді є проводі ОДВУ і самі ті гроші позичали та через Обеднання їх вислали. Обеднання твердить, що ті гроші вислали. Провід в краю не заперчує того, і не каже, що ті гроші не одержав. А редактори „Січового Клича“ на спілку з „Народною Волею“ зі Скрентону і большевиками такі далі кричать, що ті гроші десь поділися. А деж би вони могли підітис? Та як би їх не дістав провід в краю, куди вони були вислані, то він обзався би. Редактори „Січового Клича“ знають добре, що ті гроші зайшли на призначені місце, але вони навмисно пускають такі відомости, щоб застрашити нарід, щоб стримати дальші жертви на визвольну боротьбу. Бо наш нарід як тільки денебудь почує якусь сплетню про те, що хтось спроневірив гроші, то не провіривши справи, в переполосі утікає, та не хоче більше давати піддержки. То знають добре редактори „Січово-

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛУБУ, ЖИНОЧОГО ТА МОЛОДЕЧОГО ВІДДІЛУ

відбудеться

ВЕЛИКЕ ПЕРЕДВИБОРЧЕ ДЕМОКРАТИЧНЕ ВІЧЕ-RALLY

ЗА ВИБІР ДЕМОКРАТИЧНИХ КАНДИДАТІВ, А ОСОБЛИВО УКРАЇНСЬКОГО КАНДИДАТА НА ПОНОВНИЙ ВИБІР АСЕМБЛЕМЕНА СТЕФАНА ЯРЕМУ

В СЕРЕДУ, ДНЯ 28-ГО ЖОВТНЯ (ОCTOBER) 1936 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 EAST 6TH STREET, NEW YORK CITY

ПРОМОВЛЯТИ БУДУТЬ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНСЬКІ ТА АМЕРИКАНСЬКІ БЕСІДНИКИ. Перед вічем буде ПАРАДА-ПОХІД вулицями Нью Йорку. Хто має свої автомобілі чи троки, повинні з ними прийти та взяти громадянську участь. Збирайтесь коло Укр. Народ. Дому на годину 6:45 вечором.

го Клича“ і всі ті, що колюнього гуртуються, також то знають. Вони хочуть завалити збіркову акцію на визвольний фонд. В тій цілі вони навіть прикидаються „націоналістами“.

Пишуть в „Січовому Клич“ також таке, що на „Націоналістичнім Дні“ в Нью Йорку один з бесідників назвав наш нарід „сміттям“ А це очевидна неправда. Бо я там була й добре слухала. Бесідник не назвав наш нарід „сміттям“, тільки назвав сміттям деякі одиниці, що розбивають наші організації. Він виразно говорив, що якиби ті, що розбивають наше власне національне життя, розбивали з такою самою впертістю і наших ворогів, то Україна була би вільна. А редактори „Січового Клича“ перекурили слова бесідника в такий спосіб, що мовляв, він назвав нас усіх, ввесь наш нарід „сміттям“.

Прикро робитися, що таке діється в нашій народі. Загубили деякі люди людяність та Бога в серці. Правда, вони мунуться, попливуть з водою. Та всетаки мене це болить, бо це не є шлях, що веде до нашої самостійности.

Ю. Левицька,
Джерзі Сіті, Н. Дж.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БЕРВИК, ПА.

Українська аматорська вистава.

В неділю, 18. жовтня б. р. відвідав я був своїх краєнів в Бервик, Па. В церкві їх священник оголошував, що цього дня відбудеться там аматор-

ська вистава „Свекруха Євдоного гуртуються, також то знають. Вони хочуть завалити збіркову акцію на визвольний фонд. В тій цілі вони навіть прикидаються „націоналістами“.

Вечором, ще 15 минут до 8, ціла гдля була битком набиита. Представлення не почалося відразу. Перед ним були деклямації, співи, дуети, терцети і т. д. По тих вступних точках відкрилася завіса і розпочалося представлення. Аматори вивязалися дуже гарно зі своїх ролей. Вони представили багато сцен з рідного краю та розбудили спомини молодих літ. Роллю Євдохи грала Розалія Боберська, роллю невістки Анна Саврук, а старого Николая Возняк. Всі вони грали дуже добре. Також надвичайно добре вивязалися хлопці і дівчата, що вже роджені тут в Америці і ще ніколи не бачили старого краю. Вони виступали в гуртових ролях та співали ріжні народні пісні.

Сцена Святого Вечора була зворушуюча, так, що деякого довела до плачу. Публика нагородила усіх аматорів рясними оплесками. Треба додати, що сама публика не все поведилася як слід. Було багато гамору, яктеж не тримали старші своїх дітей при собі. Та добре бодай, що багато не курили. Таких представлень здалося бодай одно цього місяця.

Режисером й дїрїгентом цієї вистави був дякоучитель Теодор Мотичак. Завдяки його трудам це представлення вийшло так удачно.

Гість з Гейзелтону.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ“.

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Бувар) М. Матвійчука 40 ц.
(Маємо лише нове видання першої читанки М. Матвійчука з 1935 року).

ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II класу) М. Матвійчука 45 ц.

ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III класу) М. Матвійчука 60 ц.

ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для IV класу) М. Матвійчука 75 ц.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох частях з дуже гарними ілюстраціями М. Фартуха: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧЧИНА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надвичайно добре видання для вжитку в школах і для дітей. Кожна книжка коштує 20 центів. Ціна за всі чотири книжечки разом 75 ц.

КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевич 50 ц.

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевич 15 ц.

ПОЧАТКОВА І ЕГРАФІЯ з багатьма малюнками і картою, С. Рудницького 75 ц.

МАЛІЯ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, уложив о. І. Рудович 85 ц.

БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левницького 85 ц.

БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Біленького 85 ц.

ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. С. Біленького 50 ц.

РУХОВІ ЗАВАНИ. Декорі мають пісін 20 ц.

ЕРЕСЕЛА БАНДУРА, співачкою з нотами 20 ц.

МАЛІЯ БАНДЮРИСТ, збірка пісень для дітей, видання „Світ Дитини“ 25 ц.

СЕРЕДЧИННІ ВІНОЧОК. Визана святихних бажань для українських діточок: На іменини або уродни матери, батька, дітну, бабуні, тети, сстрайка, вуйка, сестри, брата, вчителя, вчительки, товаришів. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Пісемні привіти на Сятаго Матері і деклямації 85 ц.

МАЛІЯ ДЕКЛЯМАТОР, збірка віршів до деклямацій на всім національн А шкільні свята та обходи. Підбрав і впорядкував М. Таранюк. Видання „Світ Дитини“ 25 ц.

МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатковими диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського звания. Д-ра К. Кисельовського. Ціна 65 ц.

МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна 75 ц.

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛУБУ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

ВЕЛИКЕ ПЕРЕДВИБОРЧЕ ДЕМОКРАТИЧНЕ ВІЧЕ

(UKRAINIAN RALLY)

В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 30-ГО ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1936 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок точно в годині 7:30 вечір.

На вічу промовляти будуть: Commissioner W. J. McGOVERN, адвокат М. ВАГНЕР, Г. ЕВСУЯК та інші бесідники та кандидати на стейтові, повітові та міські уряди.

Обов'язком всіх громадян як старших так і молодших є, прийти на це віче, щоб не завстигати перед своїми і чужими. Наша громада завсіда була на першій місці у всіх публічних виступах, тому мусимо всі як один прийти і на це віче, щобали галу заповнити і показати нашу організовану силу. — Комітет.

УВАГА! БОФАЛО, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛУБУ

ВЕЛИКЕ ПЕРЕДВИБОРЧЕ ДЕМОКРАТИЧНЕ ВІЧЕ

У ВІТОРОК ВВЕЧІР, ДНЯ 27. ЖОВТНЯ 1936 Р.

(TUESDAY, OCTOBER 27, 1936)

В ГАЛІ ПІД Ч. 248 ELK STREET, BUFFALO, N. Y.

НА ВІЧУ ПРОМОВЛЯТИ БУДУТЬ КАНДИДАТИ НА СТЕЙТОВІ І ЛЬОКАЛЬНІ УРЯДИ.

УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ БУДЕ ПРОМОВЛЯТИ БЕСІДНИК З НЬО ЙОРКУ.

ПРОСИМО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН ПРИЙТИ НА ЦЕ ВІЧЕ, ЩОБ ПОКАЗАТИ ПЕРЕД АМЕРИКАНЦЬМИ НАШУ ЗОРГАНІЗОВАНУ СИЛУ.

КОМІТЕТ.

Альфред Помгар... ЗБУНТОВАНА КОРОВА

Звичайно різники впевняють, що худоба не відчуває жаху перед смертю. Головною рогата худоба не відчуває болю чорних крил, а тіни тих крил не може бачити, бо милосерний чоловік закладає на очі корові або волів якусь непрозірну ганчірку, заки молот із цвяхами роздавить чоло німій жертві.

Так то входить німина на місце, на якому піддають її процесові переміни живої істоти у комлексе обідових порцій "із преспокійним серцем і без знаку схвилювання" (впевняють різники).

Та часом приключается, що ведена під молот німина так поводить, начеб прочувала, що жде її...

Таке приключилося недавно в різні голландського містечка, Ренкум, дбайливо плеканий корові, на якій мали виконати жаливу езекуцію. Найправдоподібніше прочувала вона свою долю, тому вирвалася та одним ударом рогів відчинила собі дерев'яні ворота, потім наче ошаліла пробігла всеньке містечко, аж вкінці пропала зовсім із очей переслідувачів.

Приключилося це тому чотири місяці. І з того часу живе ця корова десь у лісі, так хитро скривається, що хоч як шукають її, не можуть віднайти.

Пе воду з недалекого потічка лише ніччю, а шофери, що її випадково бачили, кажуть, що страшно змарніла.

Не без спочування, а навіть милосердя слухаємо оповідання про це сотворіння, що вирвалося з рук катів на волю, якою втішалося колись, давно-давненько, прапрадіди її роду... На волю, якою втішається від кількох місяців у можливо найтяжчих умовах.

Не знаю, чи корова думає. Колиж так, то які мусять бути думки корови на безжурній еміграції?

Що то їй не приходить на думку, не зважаючи на холод і голод та самоту, піти за силою призвичаєння та вернутися до любові загиблого стайні! Це лише доказ її свідомості, перед якою вона долею втікла, це доказ, що зрозуміла напружені взаємини між собою — і людьми...

Навіть добре, що вона марніє. Тому продовжать її, коли зловлять її, життя аж поки не стовіє. А може не піде вже взагалі під молот, ані під віж, бо розумні люди зрозуміють, що токсина жаху перед смертю, який пережила, ввійшла також у її "тіло" та кров і переходить найменшими тканинами її м'яса...

Битимуть бідну корову — самособою, бож вона буде знову в людських руках...

Бо в різних колах уважають непристойністю, коли худоба поступає проти свого призначення та обов'язку та не виконує вповні ролі пожиточного члена звіринного світа...

(Переклав М. Н. Ф.)

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ

- Д-р Шухевич Степан ГРКНИ ТО СМІХ. Воєнні оповідання \$ 85
- Полінич, Б.: КИМНАТА З ОДИМ ВХОДОМ, сенсаційна повість 50
- Полінич, Б.: ТОВАРИШІ УСМІХУ, сенсаційна повість 40
- Мродовець, Д.: ГАЙДАМАКИ, в двох томах 1.00
- Гоголь, М.: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання з передмовою М. Голубя 50
- Радич, В.: МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК, в двох томах 1.00
- Чапливський, Андрій: ЗА НАЖИВОЮ. Повість з галицького селянського життя 50
- Горішівський, П.: ПІД ПРАПОРІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО 50
- Будимовський, В.: ГРЕМИТЬ. Історична повість 50

"СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЛАНДОН УСУНЕ НАДУЖИТТЯ З АКЦІЙ ПОМОЧІ

ПОДАТКОВИЙ ЕКЗЕКУТОР СТОІТЬ ПОМІЖ ТОБЮ ТА ПРАЦЕЮ

Чи хочеш ти далі підтримувати завдувачів "Адміністрації Поступу Праці" (WPA), які дістають п'ять, шість, а навіть сім тисяч доларів платні річно, коли ти мусиш стягати якусь кінку на 65 або 60-доларовий місячний платіж?

Чи ти здаєш собі з цього справу, що навіть найбідніші родини в Злучених Державах мусять одлачувати великі платні завдувачам "Адміністрації Поступу Праці", які не потребують підмоги, яні не мусіли доказувати, що вони є в біді. Вони дістали ці посади шляхом політичних махінацій.

Чи ти знаєш, що нові автомобілі, що їх уживають ці завдувачі, є заплачені тими грішми, що їх уряд шляхом податків стягає з тої одежі, що ти її ноєши, з того ренту, що ти його платиш, з того корму, що ти його споживаєш, навіть з твого щоденного хліба і молока.

Губернатор Ландон подбає про те, щоб кожний чоловік, жінка і дитина цього краю мали корм, мешкання і одіж. Однак він не допустить, щоб високі платні побірали з федерального фонду такі люди, що не знаходяться в ніякій біді. Губернатор Ландон знає, що відмога є тільки містком поміж лихими часами і добрими. Він знає, що цей місток є потрібний. Але він також знає, що з хвилею цей місток ми пройдемо, ми повинні знова забиратися до праці в напрямі дальшого поступу до кращого.

Губернатор Ландон дає достаточну поміч усім, що її потребують, АЛЕ ВІН УСУНЕ НАДУЖИТТЯ З АКЦІЙ ПОМОЧІ.

Республіканська Партія є одинокою партією, що провадить нас в напрямі успіху. Бо Республіканська Партія є одинокою партією, що може навіяти бізнес новими надіями й ці надії перевести в життя. Республіканська Партія є одинокою партією, що виразно заявила за зменшення податків.

Республіканська Партія є одинокою партією, що може постаратися про достаточну поміч усім, не допроваджуючи краю до руїни.

ГОЛОСУЙ НА РЕПУБЛІКАНСЬКУ ПАРТІЮ

ПЕРШИЙ РІК СУСПІЛЬНОГО ОБЕЗПЕЧЕННЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Вже минув цілий рік від часу, як обі палати конгресу подавлючою більшістю ухвалили закон про суспільне забезпечення. Передтим створений комітет для тої справи, до котрого входили економісти, підприємці та провідники робітництва, присвятив повних шість місяців часу, щоби перестудіювати головні вимоги людей. Законопроект, остаточно ухвалений конгресом, це відблиск дослідів комітету. Той закон передбачає широкононародню систему для охорони перед головними небезпеками модерного індустріального життя. Це включає план про забезпечення безробітних, що оставляє за стейтами відповідальність за ухвалення й адміністрацію їх власних законів про відшкодування безробітних.

Цей закон передбачає також усенародню систему пенсії на старість, забезпечуючи робітників певними засобами підтримки підчас останніх років їх життя. Це утримує стейти до одержування федеральної допомоги для уділювання підмоги убогим старцям, сліпцям, малоліткам та ріжним добродійним цілям; охорону публічного здоров'я, а особливо поширення плянів для поправки здоров'я матерей та дітей, як теж опіку над дітьми. Як є обчислення з першого року суспільного забезпечення за новим законом?

Закон про забезпечення безробітних уже існують у тринадцяток стейтах та Дистрикті Колумбії, обнімаючи коло вісім мільйонів робітників.

Затверджені пляни про підмогу старцям уведено в життя у трицять шістток стейтах, Дистрикті Колумбії та Гаваї; прийняті пляни для допомоги вбогим недоросткам мають силу у двацять однім стейті, а пляни для підмоги вбогим сліпцям уведено в життя у двацятьох стейтах. За цими плянами публічну допомогу вже дістає майже один мільон бідних старців, отемілих та вбогих дітей, а виплачена сума з підмоги федерального уряду сягає дотепер звиш 48 мільйонів доларів. Фактично видано багато більше, бо федеральну підмогу дістають стейти на умовах, якщо від себе додають свою пайку.

Багато додаткових стейтів будуть користати з суспільного забезпечення, як скоро їх законодавства ухвалить у себе закони про відшкодування безробітних та створює фонди для ріжних добродійних цілей. На особливу увагу заслугує діяльність на полі розвитку злібностей до праці. Сорок п'ять стейтів уже завели в себе ту систему та поширюють свою діяльність з федеральною допомогою.

Закони про суспільне забезпечення нищать економічні перепони на дорозі до ухвалення стейтами законів про відшкодування безробітних та заведення одностаійного оподаткування підприємців, котрі затруднюють у себе вісім робітників або більше. Це оподаткування, що вносить один відсоток від заробітних пла-

тень за 1936 рік, два відсотки за 1937 і три відсотки кожного року від 1938, дає можливість стейтам прийняти в себе відповідні закони. Важне це, що обі головні політичні партії одобрюють забезпечення безробіття, вказуючи на те, що та частина про суспільне забезпечення не буде порушена після наступних виборів, незалежно, хто їх виграє.

З другої сторони, пляни про пенсії старцям, які передбачає закон про суспільне забезпечення, дуже критикують як "непрактичні" та "бюрократичні". Ця частина закону входить у життя вже 1937 року. Це вимагатиме ведення записок кожного з 26 мільйонів робітників, що будуть управлені до пенсії, котре то число евенуально може дійти до 35 чи 40 мільйонів. Треба буде придумати особливого роду способи для ведення повних записків. Мабуть кожний робітник, що одержує плату, дістане відповідну карту, виказуючи число його конту, подібно як на щадничій книжечці або асекураційній грамоті.

За законом, кваліфіковані робітники будуть управлені до пенсії від дня скінчення 65 року життя, а виплата почнеться 1 січня 1942 року. Висота пенсії буде залежати від цілого заробітку або довготи праці робітника, однак найменша пенсія буде вносити \$10, а найбільша \$85 місячно. Ці користи не будуть перешкодою для тих, котрі малиб діставати поміч за стейтовими законами про пенсії на старі літа.

ЧИТАЙТЕ ПЕРДИ ТВОРЧОСТИ ІВАНА ФРАНКА

КНИГАРНЯ "СВОБОДА" ДАЄ СПЕЦІАЛЬНУ ОФЕРТУ НА КНИЖКИ ІВАНА ФРАНКА В КНИЖОК ЗА \$2.50

1. Захар Беркут, образ громадського життя.
2. Абу Касимові капці, арабська казка.
3. Батьківщина й інші оповідання.
4. Вибір поезій Івана Франка і короткий начерк його життя.
5. Для домашнього огнища, повість.
6. Лис Микита.
7. Молода Україна.
8. Як пан собі бідн шукав.

Вишліть мені ордер на суму \$2.50 іще сьогодні й одержите повищі 8 книжок відворотною поштою. Колиб іще ви хотіли мати найкращий твір Івана Франка, "Мойсей", то вишліть \$2.75. — Замовлення треба слати на адресу:

Замовляйте у книгарні "Свобода" "СВОБОДА" 81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

МАЮ ДО ВИНАЙМУ КИМНАТУ для чоловіка з всіма утиліціями, дешево, особній вхід. Голосітьсь ввечір під адресою: 991 Simpson St., Apt. 1 E, BRONX, N. Y.

МАЮ ДО ВИНАЙМУ КИМНАТУ (з меблями), парове опівання, гарна вода, ванна, туш; рент уміркований. Голосітьсь протягом цілого дня до: Apt. 4 A, 959 Prospect Avenue, BRONX, N. Y.

ВЗОРИ Каво, шитки до вшивання D. M. C. і стемповані річі. Пайку до каталогу до UKRAINIAN BAZAAR, 97 Avenue A, New York, N. Y.

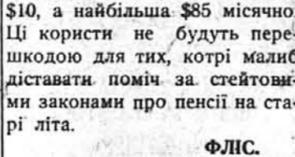
Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, Between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

ПЕРІВ'ЯННЯ. — То мусить бути нелегко нашому пархові рік за роком підшукувати тему для недільної проповіді. Чи з часом не забракне йому матеріялу. — Я гадаю, що ні. Моя жінка говорить мені шодня проповідь, а все ще не забракло їй матеріялу!

БОЛІ НІГ Рани на ногах, опухлі ноги, набрякні живи, болісні ноги, флегма (запалення жила), напухлі або болісні коліна чи висточки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції. Обісмові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.

Чесний. Посередник подруж привів кандидата до подружжя до знатної панської родини. Після вечери пані питається: — Шож, пане, котра з моїх дочок найліпше сподобалася вам? — Коли маю бути зовсім щирий, то признаюся, панська служниця.

L. A. BENLA 320 W. 86 St., New York City, Близько Бродвею. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

Тяжкі запалення, посипку від слабостей і болю в м'язях — від кількох натирань ПЕРІВ-ЕКСПЕЛЛЕР торговельна марка Антора захищеної через 70 років.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕВНИК ЗАЙМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568.

ЦЕРКОВНО-НАРОДНІ СПІВАНІК Під нетами на три і чотири голоси, зібрав і уложив о. Віктор Матюк.

ЧАСТЬ I: Пісні перед і по наузі 24 пісень зі св. Літургії. ЧАСТЬ II: Тропарі і Кондаки Воскресні від 1. до 8. гласу; Прокімени Літургійні від 1. до 8. гласу; Пісні із Вечірні; Пісні з Утрні. ЧАСТЬ III: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрні; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святкі; Кондаки.

Це є дуже практична книжка для дякоучителів. Друк нот є дуже читкий. Ціна \$1.50. Замовлення на С. O. D. не висилаємо. Пишіть до: "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

Погроза. Малий чотиролітній Івась жде і сестрою на трамвай: — Марійко, купи мені чекюляду. — Не маю грошей! — Марійко, купи! — настоює братчик. — Не муч мене! — Як мені не купиш, то буду в трамваю говорити до тебе "Мамо!" — відгрожується хлопчик.

Ще заки біла дівчина зрозуміла, що це все довкруги значить, вона знайшлася в залізних руках людей-леопардів. Вони скрутили їй назад руки й почали тручати її наперед себе. Діставши пересторогу від свого провідника, щоб їй нічого злого не заподіяти, бо вона призначена для їх найвищого жертя Люлімі, вони старалися не завдавати їй ніяких тяжких ран.

Зв'язавши їй на плечах руки, люди-леопарди закинули дівчині петлю на шию і в той спосіб попроваджали в напрямі темних нетрів. Дівчина зпочатку пручалася, потім піддалася долі, вичікуючи зрезигновано, що принесе будучність. Мотузки на руках віддалися щораз глибше в тіло, а також груба лямпа на шні вищморгувала рана.

Але дівчина не думала про свій фізичний біль. Її гадки концентрувалися на чомусь іншому: на її плянах, які отсе так несподівано та сумно закінчилися. Ці її пляни були дорожчі для неї від життя. Вони спонукали її покинути вигоди цивілізації та податися у ці непевні, дикі сторони. Тепер вона сама дивувалася, як вона могла рішитися на це діло.

Як вона могла думати, що сама поборе всі труднощі цього дикого світа. Цілу ніч і половину наступного дня дикави тягнули її на шнурку все вперед та вперед. Здавалося, цей подорожі не буде кінця. Нерозважна падала з утоми, однак шарпала шнуром, мусіла знову зриватися і йти далі. Фісля довгого вандрівня вони ввійшли в невідоме село.